

Nr 106.

Av herr **Henriksson**, om pension åt förre förrådsarbetaren **J. G. Nord**.

I utlåtande av den 1 oktober 1948 anförde statens pensionsanstalt, som för yttrande erhållit en av dåvarande Svenska väg- och vattenbyggnadsarbetareförbundet — numera Svenska vägarbetareförbundet — den 20 mars 1946 till Kungl. Maj:t ingiven framställning om att 1942 års tjänstepensionsreglemente för arbetare skulle förklaras tillämpligt för arbetare, anställda vid statens arbetsmarknadskommissions förråd, att anstalten icke funne något hinder föreligga mot arbetarnas inplacering under detta reglemente.

Sedan reglementet sålunda förklarats tillämpligt för arbetarna i fråga, blevo dessa underkastade detsamma enligt vad som framgick av en skrivelse den 22 oktober 1948 från finansdepartementet till arbetsmarknadsstyrelsen, vilken den 1 januari 1948 efterträtt förutvarande arbetsmarknadskommissionen. Någon närmare tidpunkt, från vilken reglementet retroaktivt skulle tillämpas, meddelades därvid icke.

Den 31 mars 1948 nedlades arbetsmarknadsstyrelsens centralförråd i Korsnäs, varvid bl. a. förrådsarbetaren *Jan Gustav Nord*, Korsnäs, född den 5 juni 1883, entledigades. Med anledning härav hemställde Nord, vilken varit anställd hos styrelsen och dess föregångare den 11 augusti 1947—den 31 mars 1948, att styrelsen måtte vidtaga åtgärder för hans pensionering. Arbetsmarknadsstyrelsen framhöll i sitt svar den 30 mars 1949, att då gällande bestämmelser i tjänstepensionsreglementet medgav pensionsrätt endast för sådana arbetare vid centralförråden, vilka den 1 januari 1948 ännu icke hade fyllt 60 år, kunde pension enligt detta reglemente icke ifrågakomma. Styrelsen hade även undersökt möjligheterna för Nord, vilken förutom statlig tjänst om sammanlagt 11 år och 6 månader även kunde åberopa längre tids anställning hos Vika sockens vägstyrelse, att erhålla pension enligt kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 490) ang. pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst. Emellertid hade styrelsen hos statens pensionsanstalt inhämtat, att då Nord icke uppfyllde villkoret för tillämpning av denna kungörelse, nämligen att vid anställningens upphörande under en tid av sammanlagt minst 15 år efter fyllda 18 år, därav minst 12 år före fyllda 60 år, ha arbetat i statens tjänst, kunde pension ej heller enligt åberopade kungörelse komma i fråga.

Svenska väg- och vattenbyggnadsarbetareförbundet, till vilket Nord var ansluten, hemställde i skrivelse den 28 april 1949 till arbetsmarknadssty-

relsen, att denna måtte ompröva sitt övan relaterade beslut av den 30 mars 1949. Arbetsmarknadsstyrelsen besvarade den 13 juni 1949 förbundets hemställan med följande:

»I skrivelse den 28 april 1949 har Svenska väg- och vattenbyggnadsarbetareförbundet hemställt, att arbetsmarknadsstyrelsen måtte ompröva sitt beslut angående framställning om pension åt f. d. förrådsarbetaren Jan Gustav Nord, Korsnäs. Som stöd för sin hemställan anförde förbundet, att Nord förutom sin anställning hos styrelsen och dess föregångare (11 augusti 1937—31 mars 1948) kunde åberopa en flerårig anställning hos Vika sockens vägstyrelse, vilken anställning vid beräkning av tjänstår för pension vore att jämställa med anställning i statens tjänst. Förbundet synes därvid stödja sig på bestämmelserna i 6 § i kungörelsen den 24 september 1943 (SFS nr 710) med vissa pensionsbestämmelser för statliga anställningshavare m. fl., som innehaft anställning hos vägdistrikt, vilken kungörelse trädde i kraft den 1 oktober 1943.

Arbetsmarknadsstyrelsen får med anledning av förbundets hemställan meddela, att styrelsen vid behandlingen av Nord's anhållan om styrelsens medverkan till beredande av pension åt honom undersökte, huruvida Nord som tjänstår i pensionshänseende kunde få tillgodoräkna sig sin anställningstid hos vägstyrelsen. Arbetsmarknadsstyrelsen fann emellertid att detta icke var möjligt på grund av stadgandet i nyssnämnda kungörelse, att bestämmelserna i 6 § icke skola äga tillämpning beträffande den, som före kungörelsens ikraftträdande erhållit anställning som arbetare i statens tjänst. Då Nord sålunda icke uppfyller de villkor, som uppställts för erhållande av pension jämlikt kungl. kungörelsen den 30 juni 1947 med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, har styrelsen ansett, att någon framställning till statens pensionsanstalt om beredande av pension åt honom icke bör göras.»

Med anledning av att arbetsmarknadsstyrelsen sålunda icke fann förutsättningar föreligga för pension åt Nord med tillämpning av i 6 § kungörelsen den 24 september 1943 (nr 710) intagna föreskrifter om tillgodoräkande av anställningstid hos vägstyrelse, ingav Svenska vägarbetareförbundet den 30 augusti 1949 en framställning till Kungl. Maj:t med anförande av bl. a. följande.

I kungörelse av den 22 juni 1944 (nr 502) hade Kungl. Maj:t meddelat föreskrifter ang. pensionering av vissa f. d. arbetare vid vägväsendet. Enligt denna kungörelse, vilken sedermera upphört och ersatts av i sak likalydande kungörelse den 30 juni 1947 (nr 491), skulle i fråga om pension, som i kungörelsen avsågs, i övrigt gälla kungörelsen den 30 juni 1942 (nr 696) med föreskrifter ang. pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst. Nyssnämnda kungörelse ang. den s. k. summariska pensionen hade den 1 juli 1947 ersatts av i sak likalydande kungörelse den 30 juni 1947 (nr 490). Genom kungörelsen den 24 september 1943 (nr 710) 6 § hade föreskrivits, att vid tillämpning av kungörelsen den 30 juni 1942 (nr 696) skulle följande särskilda bestämmelse gälla: »Vid tillämpning av stadgandet i 1 § första stycket b) kungörelsen må med anställning i statens tjänst

likställas dels anställning hos väghållningsdistrikt eller vägdistrikt, dels ock för arbetare, som senast den 1 januari 1947 vunnit anställning i statens tjänst, arbetaranställning hos entreprenör för vägunderhållet, i den mån arbetaren under anställningstiden haft vägarbete såsom huvudsaklig sysselsättning och förvärvskälla.» I kungörelsen nr 710 1943 var vidare stadgat, att bestämmelserna i bl. a. dess 6 § icke skulle äga tillämpning för den, som före kungörelsens ikraftträdande den 1 oktober 1943 underkastats allmänna tjänstepensionsreglementet eller anställts som arbetare i statens tjänst.

Förbundet påpekade vidare, med anledning av att arbetsmarknadsstyrelsen, såsom framginge av dess skrivelse den 13 juni 1949, ansett att då Nord anställts i statens tjänst före den 1 oktober 1943 kunde kungörelsen nr 710 1943 icke åberopas till stöd för ett tillgodoräkande av anställningstiden hos Vika sockens vägstyrelse, att denna tid uppgick till sammanlagt 9 år 2 månader fördelade på tiden 1921—1936. Härom hade intyg behörigen utfärdats den 28 juni 1949. Den 11 augusti 1937 började Nord sin anställning som specialarbetare vid ett av dåvarande arbetslöshetskommissionen bedrivet vägarbete Stabergsvägen, och den 27 oktober 1939 överfördes han till kommissionens förråd i Korsnäs, där han arbetade t. o. m. den 31 mars 1948, då förrådet nedlades. Hans anställning i statlig tjänst uppging till 11 år 6 månader. Inberäknat tiden hos vägstyrelsen kunde han sålunda totalt åberopa 20 år 8 månader, varav 15 år 10 månader före fyllda 60 år. Enligt ovan angivna författning nr 490 1947 erfordrades för pension minst 15 tjänstår, varav minst 12 före fyllda 60 år. Nord hade följaktligen uppfyllt villkoret med avseende å antalet tjänstår. Enär Nord haft sin huvudsakliga sysselsättning inom vägväsendet sedan år 1921 med undantag för åren 1928—1932, vore det med hänsyn härtill och omständigheterna i övrigt icke skäligt enligt förbundets uppfattning, därest han skulle gå miste om pensionsrätten till följd av i kungörelsen nr 710 1943 intagna bestämmelser om undantag för arbetare, som före 1 oktober 1943 anställts i statens tjänst. Förbundet hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte besluta om pension till Nord fr. o. m. den 1 april 1948 enligt kungörelsen nr 490 1947, innebärande en årlig pension med 1 476 kr. i grundbelopp vid en anställningstid av lägst 20 år.

Enär Kungl. Maj:ts beslut i anledning av förbundets hemställan ännu icke föreligger, vill jag, med understrykande av vad som i hemställan framhållits, anföra, att det enligt min mening vore obilligt, om pension icke kunde beviljas i förevarande fall. Nord uppfyller ju det författningens villkoret om det antal tjänstår, som erfordras för pensionsrätt, och han har lång tjänst inom vägväsendet. Det vore i högsta grad orättvist, om bestämmelserna skulle tolkas så snävt, att pension, varav Nord för övrigt är i stort behov, icke komme att utgå till honom.

Med hänvisning till det anförda och med bifogande av ett den 28 juni

1949 utfärdat intyg rörande längden av Nords anställning hos Vika sockens vägstyrelse hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta bevilja pension till Nord att utgå fr. o. m. den 1 april 1948 på grundval av hans till över 20 år uppgående anställningstid och med det belopp samt i övrigt enligt de grunder, som äro föreskrivna i kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 490).

Stockholm den 20 januari 1950.

Sture Henriksson.

Avskrift.

Härmed intygas att Jan Gustav Nord, Korsnäs Järnverk, Vika socken, och född den 5/6 1883 arbetat åt Vika sockens vägstyrelse under följande år:

1921 arbetat hela året	12 mån.
1922 » » »	12 »
1923 » » »	12 »
1924 » » »	12 »
1926 » » »	12 »
1927 » » »	12 »
1933 Mars, April, Maj, Juni, Juli, Aug., Sept., Okt., Nov., Dec.	10 »
1934 Hela året	12 »
1935 Jan., Febr., Mars, April, Maj, Juni, December	7 »
1936 April, Maj, Juni, Juli, Aug., Sept., Okt., Nov., Dec.	9 »
Därefter arbetat på förråd	11 år 6 mån.

Korsnäs den 28 juni 1949.

Carl Bergman,

ordf. i Vika sockens kommunalnämnd.

Viktor Söderlund,

ledamot av vägstyrelsen.

Rätt avskrivet, intyga:

Evert Forslund.

Erik Ström.